

SYHY

Yleistä syhyistä	Syhyin aiheuttaa syhyypunkki, joka yleensä tarttuu ihokosketuksessa, mutta myös esimerkiksi yhteisissä vuodevaatteissa nukkumalla. Leviäminen rajoittuu tavallisesti läheisessä, pitkäkestoisessa kontaktissa olleisiin, kuten perheenjäseniin ja seksikumppaneihin. Syhyin oireet ilmenevät hitaasti, n. 4 (-8) vk kuluessa. Iholla näkyy pieniä vesirakkuloita, näppylöitä ja raapimisjälkiä, tavallisimmin sormien välissä, ranteissa, kyynärvarren etupinnalla, kainaloissa, nilkoissa ja genitaalialueilla. Vasta oireileva potilas aiheuttaa merkittävän tartuntariskin. Syhyypunkki säilyy hengissä ihon ulkopuolella 2-3 vrk. Syhyyn löytyy tehokas hoito. Ns. karstasyhyypotilas on erityisen tartuttava, sillä syhyypunkkeja on runsaasti. Tartuntoja voi tapahtua lyhyessäkin ihokontaktissa, myös ympäristön välityksellä (esim vaatteet, vuodevaatteet, hoitovälineet, pyyhkeet, huonekalut). Syhy voi aiheuttaa laitosepidemioita, ks torjuntatoimet syhyepidemioissa. Tällöin lähteenä on yleensä ollut laaja-alaista karstasyhyä sairastava vanhus, jonka diagnoosi on viivästynyt.		
	Syhy yksi potilas	Yleistynyt, nk karstasyhy (ihotautilääkärin dg)	Syhyä useammassa huoneessa / potilaalla ja henkilökuntaan kuuluvalla
Kosketusvarotoimet, kesto	Kosketusvarotoimet 24h ensimmäisen hoitokerran loppumisesta	Kosketusvarotoimet kunnes potilas saanut kaksi hoitoa viikon välein	Kosketusvarotoimet aina hygieniahoitajan / infektio­lääkärin konsultaatio

	- 1h huone - Suojäkäsineet ja kertakäyttöinen suojatakki kun kosketetaan potilaan ihoa, vaatteita tai vuodevaatteita. Suojäkäsineet on tärkeä pukea suojatakin hihojen päälle, ranteiden yli.		
Potilas- ja vuodevaatteet	Hoidon aikana vaihdetaan potilas- ja vuodevaatteet, myös peitto. Potilas- ja vuodevaatteet pakataan ensin itsesulavaan pyykkipussiin ja sitten keltaiseen muoviseen pyykkipussiin. Pyykkipussiin merkitään syyhy. Potilaan omat vaatteet pestään kotona tai suljetaan muovipussiin 3 vrk:n ajaksi	Erillisen ohjeen mukaan.	
Hoitovälineet	Henkilökohtaiset hoitotarvikkeet		
Siivous	Kosketusvarotoimien mukaan	Kosketusvarotoimien mukaan	Erillisen ohjeen mukaan
Oireisen syyhypotilaan hoito	Dg:n varmistaminen. Hoidetaan kahdesti viikon välein (permetriini tai ivermektiini kuten alla).	Dg ja hoito ihotautilääkärin ohjeen mukaan.	Dg:n varmistaminen mieluiten ihotautilääkärin toimesta. Potilaat hoidetaan kahdesti viikon välein kaksoishoidolla (sekä permetriini että ivermektiini). Henkilökunta hoidetaan kahdesti viikon välein joko permetriinillä tai ivermektiinillä.

Ennaltaehkäisevä hoito, kenelle Herkästi infektio­lääkä­rin/hygieniahoitajan konsultaatio.	Samassa taloudessa asuvat. Vuodeosastopotilaan lähihoitoon (esim. kylvytys, asentohoito tai perusteellinen lääkärin kliininen tutkimus) ilman suojaimia osallistunut henkilökunta. Huoneto­vereille ei pääsääntöisesti ennaltaehkäisevää hoitoa. Sitä harkitaan, jos epäily toistuvista ihokosketuksista (esim. sekava ja levoton, vaelteleva syyhypotilas).	Samassa taloudessa asuvat. Ilman suojaimia hoi­toon osallistunut henkilökunta. Huoneto­verit. Jo kotiutuneet huoneto­verit, jos altistumisesta alle 2kk ja oireeton.	Infektio­lääkä­rin/hygieniahoitajan konsultaatio Samassa taloudessa asuvat ja potilaan luona vierailleet omaiset Osaston koko henkilökunta. Kaikki osastolla epidemia-aikana olleet potilaat. Oireiset ja oireettomat pyritään hoitamaan yhtä aikaa infektio­lääkä­rin ohjeen mukaan.
Ennaltaehkäisevän hoidon toteuttaminen	Kertahoito (permetriinivoide tai ivermektiini) Mieluiten mahdollisimman samanaikaisesti kaikille altistuneille. Altistuminen ei estä työssäoloa. Permetriinihoito (NIX): Pakkauksen ohjeen mukaan. Annetaan vaikuttaa 8-15 tuntia, jonka jälkeen se pestään pois vedellä ja saippualla. Ivermektiini (Stromectol, 3 mg tbl). Ei raskaana oleville Kerta-annos 0,2 mg/kg (60kg -> 12mg)		

Menettelyohje pohjautuu HUS Infektiosairauksien klinikan ohjeeseen.